

DE WAALBODE

Versijnt WOENSDAGS en ZATERDAGS.

Abonnementprijs bij vooruitbetaling per jaar f 4.—

Voor 't buitenland per jaar bij vooruitbetaling f 8.—

Afzonderlijke nummers f 0.05.

NIUWSBLAD VOOR TIEL,

Neder- en Over-Betuwe, Tieler- en Bommeler waard,
waarin is opgenomen „**Ons Weekblad**”.

Uitgave der N. V. Drukkerij en Boekhandel „St. Maarten” Tiel,
Rantoor: VLBSCHSTRAAT D-11. Telf. 3

Advertentiën van 1-6 regels	f 1.50.
Iedere regel meer	f 0.25.
Ingezonden mededeelingen per regel	f 0.50
— Bij contract voordeliger conditiën.	

Dit Nummer bestaat uit 2 bladen.

Eerste Blad.

Watersnood.

De toestand in Maas en Waal. — Vele dorpen droog, de direct omliggende landen echter nog één watervlakte. — De kom van Dreumel van het water bevrijd, op enkele gedeelten daarbuiten nog 1 Meter water. — Een artikel uithangbord te Altforst overgegaan naar de Sociëteit der Delftsche studenten. — Gedeputeerden van Gelderland en de watersnood.

Een tocht door het overstroomde gebied.

Meermalen hebben we het dezer dagen gehoord, dat, eerst wanneer het water eens weg is, de ellende der verwoesting zich zou openbaren. We hebben de waarheid hiervan ingezien, toen we Donderdag door den heer W. Rutten te Wamel daartoe, in de gelegenheid gesteld, per auto een tocht door de overstroomde gebieden hebben gemaakt.

Eerst naar Dreumel, waar de gruwel der verwoesting het meest heeft rondgewaard. De Lage Weg, de gewone verkeersweg van Tiel naar Den Bosch, staat nog steeds onder water, slechts de ruïnen van de huizen die hier eertijds stonden, geven de plaats aan, waar de weg loopen moet. Langs één weg vanaf den dijk was Kerk en Pastorie slechts bereikbaar, maar de ellende die men op dien weg ziet, is niet te beschrijven. Men weet niet wat meer te bewonderen ten moede der menschen, die de puinen opruimen, of het geweld, waarmee de elementen hier hebben huisgehouden. Van nieuwe huizen zelfs zijn de muren ontzet, de paneelen uit de deuren geslagen, wanneer deze het tenuinste nog zoo hebben kunnen uithouden dat ze niet met post en al uit de muren geslagen zijn. Stukken muur, takkenbossen en boomstronken liggen door de huizen heen verspreid. En alles is geverfd met een dikke vuile laag donker-geel slijm. Van de Kerk kan men het gemeentehuis nog niet droogvoets bereiken. Maar de Amerikaanse waterlaarzen, welke men in Maas en Waal bij honderden aan het merk U. S. kan kennen, doen uitstekend dienst.

Dreumel is zeker wel het meest geteisterd. Maar ook Wamel heeft ontzettend geleden van den watersnood. In de Pellegemeent is er van de 8 welverende huizen nog maar een staande gebleven. We bezochten hier ook het huis van den schilder Helmond, waar de chaos ontzettend was. Alle verpotten waren door het huis gaan drijven. Vensters, deuren, kasten, alles was door het water vernield. En nu is het nieuwnjaar. De man moest nog zijn nieuwnjaarsrekeningen schrijven, maar wat komt er van binnen als hij ze nog durft presentieeren aan de menschen, die even zwaar getroffen en geruïneerd zijn als hij. In de Achterstraat was een nieuw huis; dwars er door heen, had een losgeslagen boom zich een weg gebaan en het gevaarte lag nu rustig achter in den tuin, maar zal bewaard worden als een herinnering aan den treurigen ondejaarsdag van 1925.

FEUILLETON.

Een Huwelijksstragedie tijdens de Fransche Revolutie

8) Daar zult ge een konink aantreffen, waarin dit alles omstandig wordt verhaald. Men heeft er zelfs een treurlied op vervaardigd, dat Rosseje dikwijls gezongen heeft. Toe, kind! speel en zing het eens voor mijnheer de graaf!

— Vader, ik bid u, dwing mij niet het te zingen, prevelde het meisje schuchter.

— Wij dwingen u niet, wij verzoeken er u slechts om Rosette! zei Frits.

— Ik zal gehoorzamen, fluisterde zij. O, wat is dat een verschrikkelijke geschiedenis, mijnheer de graaf. Verbeeld u die onschuldige en teedere vrouw, naar aanleiding van een valsche beschuldiging door haar eigen man opgesloten in een somberen kerker, en dat voor vijf lange jaren, die haar wel een eeuwigheid mochten heb-

De Wamelsche Zijmond onder Leeuwen was met een auto haast niet te berijden, zoo was de weg door het water stukgeslagen. Ja allerlei hindernissen, als daken, zolders en boomen maakten zelfs het loopen moeilijk. In de zogenaamde Zeshoek zijn bijna alle huizen geheel verdwenen. Maar ook de hooggelegen woningen, die gebouwd waren op de vloed van 1861 hebben zeer geleden. Men kon zien hoe op sommige plaatsen het water de teipen weggevoeten had en toen zijn vernieling begonnen was aan het huis zelf. Hoe, zoo dachten we, moet er een orde geschapen worden in dezen chaos, die nog slechts ten deele te overzien is. Want buiten de hoofdwegen is het land nog één zee. Wel is het water reeds bijna 2 Meter gezakt, maar de overlaten werken niet meer. En slechts een klein gedeelte stroomt er weg door de sluis bij Dreumel, die thans echter door het verval nog harder werkt als ooit de stoomgemalen zullen kunnen doen, zoodat het zeker nog 5 weken duurt voor het water uit de dorpen verdwenen is.

Toen wij Donderdagmorgen ook een bezoek brachten aan de overlaten bij Alphen en Dreumel, indertijd door de Genie gemaakt, was men daar reeds zoover gevorderd, dat de eerste reeds met een dam gedicht en men met de overlaat bij Dreumel nog bezig was. Men zet er echter wel spoed achter, want het Maaswater begint weer te wassen. Ook de dijken daar hebben vooral binnen veel geleden. Om sommige plaatsen was haast de halve dijk weggeslagen.

Liefdadig Nederland doet veel, maar zal het bij machte zijn om vooral ook na de ramp bij Boreulo voldoende te geven, om eenige vergoeding te brengen? We vreezen, want de schade is enorm en men kan wel van miljoenen spreken, maar ze is bij lange na nog niet te overzien. Een groote troost was het echter hoe we overal zagen, dat de menschen niet bij de puinen neezitten, maar reeds flink de handen uitsteken, in de hoop natuurlijk op datgene, waarin anderen kunnen helpen.

Dreumel. Op de Woensdag 27 Januari in de „Bonte Os” te Nijmegen gehouden vergadering van boomkwekers uit de door den watersnood getroffen gebieden, onder voorzitterschap van den heer Van Veen, Rijks-tuinbouwconsulent te Nijmegen, werd de heer W. Philipsen alhier gekozen in de Commissie belast met de distributie in boomkwekers-aangelegenheden.

De afgelopen week stond Dreumel in het teeken der officiële belangstelling. Donderdagmiddag arriveerde de Commissaris der Koningin met de heeren van de watersnoodcommissie met haar voorzitter, den heer Boisvijn.

Aangekomen op het gemeentehuis, via gevaarlijke en slijbettege wegen over ijs en sneeuw en een steile ladder werden de hooge bezoekers, vergezeld van een aantal journalisten, welkom geheeten door Burgemeester v. Erp, die in korte trekken een beeld gaf van de verwoestingen van den ontzettenden ramp, die Dreumel heeft getroffen.

De Commissaris der Koningin vertelde, dat hij 2 Januari op zijn tocht door Maas en Waal van nabij getuige is geweest van het reddingswerk in hen toegeschenen. O, wat zal zij een schoone kroon in den hemel verdiend hebben.

Dit zeggende verborg zij haar ge-laat in de handen en sidderde. Toen plaatste zij haar fijne, dooischijnende vingers op het klavier en zong het volgende lied:

Regina de Martelates.

Nu ween ik zoetjes om dit lied van smart,

Vol deernis met een arm gebroken hart....

Regina was de naam der eed'le gade Die een markies tot leidsman strekte op 'aard,

Zij leefden eensgezind, in stillen vr. de Hun leven was een schoone bloemen-gaard.

Nu ween ik zoetjes om dit lied van smart,

Vol deernis met een arm, gebroken hart....

De laster sprak haar man van vuige schande

En stort gift in zijn jaloesch gemoed.

deze gemeente en bracht den bur-gemeester hulde voor de wijze, waarop hij in deze veelbewogen tijden het beleid heeft gevoerd.

Na dit korte ophoud op de ont-redderde Burgemeesterskamer, werd de tocht, voor 'n drietal heeren uit het hooge gezelschap niet zonder een aak-pak, voortgezet naar de overlaat, waar een mariniërsboot gerped lag voor den overtocht naar Alphen.

Den volgenden dag arriveerde we-degom de Commissaris der Koningin, thans vergezeld van het College van Gedeputeerden.

Door de meelfabriek „Holland” te Amsterdam, vertegenwoordigd door den heer Uithoven, zijn voor deze ge-meente 1000 broden gratis beschik-baar gesteld voor verdeeling onder de armen.

Wel jammer, dat de heer Uithoven zijn bezoek aan onze gemeente met 'n nat pak moest bekoopen. Een welwil-ling ingezetene stelde een stel droe-keleeren ter beschikking.

Van de N. V. Nieuwland Pelkman's handel in, bakkerij-machines en ge-reedschappen, Ged. Botersloot te Rot-ter A. Pannebakker te Delft, is een-pachtig voorstel ingekomen, via de Commissie behelst met de regeling van de watersnood-aangelegenheden, de bakkers en slagers welke gereedschap-pen en etalages door den watersnood zijn bedorven tegemoet te komen.

De heer Den Breejen v. d. Bout te Nijmegen heeft aangenomen het gat in den dijk tusschen Dreumel en Al-phen te dichtten.

Hiervoor zijn 10.000 kub. M. grond noodig, waarvan het verwerken 3 we-ken zal vorderen. Men is met 150 man aan het werk getogen.

Wamel. Een waarschuwing van den bur-gemeester. De bur-gemeester dezer gemeente heeft bekend gemaakt, dat diegenen, welke goederen onder zich hebben, welke de gemeente of derden toebehooren, hiervan zoo spoedig mo-geelijk aangifte moeten doen bij de politie Bij niet-voldoening maakt men zich schuldig aan verduistering. Streng toezicht zal worden gehouden en proces-verbaal tegen overtreders worden opgemaakt.

Naar wij vernemen zullen voor deze gemeente binnen eenige weken een 50tal noodwoningen beschikbaar wor-den gesteld. Het aantal onbewoonbare huizen bedraagt meer dan tweehon-dert.

Drunten. Met ingang van 28 Januari heeft de stoomtram Maas en Waal haar traject Nijmegen-Drunten weder om hervat. Hiermede is weer in een dingende behoefte voorzien.

Het aantal georganiseerde werklooz-en is thans gedaald tot 50. 't Is te hopen dat deze op de een of andere manier spoedig werk zullen vinden.

Afferden. In Nijmegen zijn aange-komen zeven houten noodwoningen uit Boreulo, bestemd voor ons dorp. Dinsdag 26 Jan. j.l. had in het café v. Mulukom een bijeenkomst plaats, in welke bijeenkomst de landbouwers hun schade moesten opgeven.

De vluchtelingen welke door den Wel-Eerw. heer Kapelaan Litjes in Deurne waren ondergebracht, zijn voor het grootste gedeelte wederom naar hun „heimat” teruggekeerd. De geheele bevolking van Afferden is den Wel-Eerw. heer Kapelaan dank-baar.

„Gij djenaars! hoort die deerne fluks de handen! Naar 't kerkerhol!” zoo schreeuwde hij verwoed.

Nu ween ik zoetjes om dit lied van smart,

Vol deernis met een arm, gebroken hart....

Zij sloeg d'r oogen weenend op ten hooge

En riep: „Was dan mijn weelde al te groot?

Mijn God, onthul den laster en den logen,

De schande is mij erger dan de dood!”

Nu ween ik zoetjes om dit lied van smart,

Vol deernis met een arm, gebroken hart....

Vijf jaren zuchtte ze in den donkeren toren

Haar onschuld bleek. Haar man snikte: „O, vergeef!”

„Gemaal! voor eeuwig wil ik u toebehooren

'k Min u gelijk weleer, zoolang ik leef!”

Puiflijk. De verkeerswegen naar Leeuwen, Druten en Hoissen zijn thans weer droog, zoodat het verkeer weer langzaam toeneemt. De weg naar Altforst heeft echter zooveel geleden, dat het nog wel een poosje zal duren, voordat deze weer berijdbaar is. Enkele straten staan nog onder water. De woningen welke niet veel geleden hebben zijn weer betrokken. Vele arbeiders zijn in het werk gesteld om de straten op te knappen. De steunverleening heeft opgehouden. Het steuncomité ontving een zending goederen, welke onder de noodlijden-den verdeeld zijn geworden. Binnenkort zullen hier op een reeds aange-kocht stuk weiland noodwoningen ge-bouwd worden. De gemeente-architect is thans bezig met het keuren der wo-ningen. Velen worden als bouwvallig opgeschreven. Deze week is hier ook gelegenheid geweest tot bestellen van hooi, waaraan dan ook gebrek zal ko-men, daar veel hooi is weggespeld en in het water heeft gestaan.

Als ge een verkoudheid voelt opkomen

ge 's morgens opstaat met een drogen hoest die pijn doet op de borst, draal dan geen oog-en-blik langer, maar haal onmiddellijk een flesch Abdijstroop, dan zult ge bijtijds een zware verkoudheid voorkomen. Iedereen wordt een of meer-malen per jaar verkouden, zegt men, maar noodig is het geenzins, als men er maar tijdig bij is met een aldoend middel als Akker's

Abdijstroop

bij-bronchitis, influenza, verkoud-heid, keelpijn, kinkhoest, asth-ma. Per flacon van 230 gr. (in 'koker) f 1.50

Zondag 24 Januari was hier voor de leden van den N. C. B. ook gelegenheid tot het opgeven van het door den watersnood omgekomen pluimvee.

Thans is er een nieuwe politie-ver-ordening ingesteld, welke verbiedt dat goederen zonder bewijs vervoerd worden.

Deze verordening is wel goed, als er de hand maar aan gehouden wordt. Want vele gaan op zoek om deuren enz. terug te vinden, maar het ge-beuit ook dat ze reeds wanneer ze klaar gezet zijn om te halen, weer ver-dwenen waren.

Het is heilist noodzakelijk dat hier door de politie terdege op gelet wordt. Ten slotte nog 'n woord aan hen, die zoo gelukkig zijn geweest niet dezen watersnood mede gemaakt te hebben. Veel is er reeds gegeven en dagelijks komen er nog giften binnen, maar er is ook veel noodig.

Het volk van Nederland dat zich zelf voor de Olympische spelen interes-seerde, dat de ramp van Boreulo en Zeeland hielp lenigen, zal zeker ook nu niet achterblijven en de arbeiders en middenstanders niet tot den bedel staf brengen.

Altforst. De toestand in ons zoo zwaar geteisterd dorpje is op het oogenblik nog niet veel verbeterd.

Nu ween ik zoetjes om dit lied van smart,

Vol deernis met een arm, gebroken hart....

Hij klemde haar aan 't hart met bei-zijn armen.

Zij slaakte een gil — 't geluk had haar gedood....

Sinds smeekte hij de doode om erbarmen,

En dwaalde en klaagde in smarten wereldgroot....

Nu ween ik zoetjes om dit lied van smart,

Vol deernis met een arm, gebroken hart....

De dochter van Simon zong deze bal-lade zoo gevoelvol, dat de rentmeester en de jonge graaf tot weenens toe geroerd werden. Toen het lied ten einde was, stond Rosette op en er blon-ken tranen in haar oogen.

— Mijn heer de graaf, sprak zij, God moge u van zonden bewaren en uw kwellingen tot geluk doen strek-ken.

Toen verliet Frits het vertrek.

Neemt proef met onze beste JAVA KOFFIE

f 1.30 per pond!

Fa. Wed. A. L. Jansen,
WATERSTRAAT 32. Tel. 58.

Wel zijn er wederom eenige huisge-zinnen naar hunne woningen terug-gekeerd, doch nog velen verblijven steeds in den vreemde, hetzij bij hun-ne familieleden, of in plaatsen waar-heen zij gezonden werden door het R. K. Huisvestingscomité. Aan onge-veer 200 personen, meestal vrouwen en kinderen, werd door de goede en trouwe zorgen, welke het comité op zich nam, onderdak verleend. De mees-ten der vluchtelingen verblijven in Den Bosch en Tilburg. Vol lof zijn zij allen over de goede verpleging, welke zij daar genieten. Een woord van dank komt dit comité zeker toe.

Voor hen echter, die hier verblijven en die hun have en goed voor den zoo snel opkomenden waterwolf zooveel mogelijk beschormden, is het nog niet veel verbeterd. De ellende on de ver-nieling welke deze menschen medema-ken, eischt zelfopoffering. Hoevolens zien van nu af reeds hun woning, wel-ke hun zoo lief was en waarin zoo me-nig gezellig uurtje werd doorgebracht geheel of gedeeltelijk verwoest. En als straks vrouwen en kinderen terug zullen komen en niets meer terug vin-den zullen van wat hun eerst zoo be-haagde, als zij zien het plekje waar eens hun huis en goed stond, en nu een ledige holte, dan zullen er nog tra-nen van weemoed vloeien.

Moge toch op de eerste plaats voor deze zoo zwaar getroffen en gezorgd worden, opdat straks niet hun liden vtegere, maar in tegenstelling hun blijde geest moge onwakkere, om wederom met nieuwen moed en man-nenkracht een nieuw bestaan verze-kerd te zien.

Altforst. Als een blijvende herinne-ring aan den alhier heerscheden wa-tersnood is het uithangbord van café L. Pansier, welks huis door de woest-e elementen der wateren vernield is, in handen der hulpverlenende Delft-sche studenten overgegaan. Iedereen in den omtrek kende dit uithangbord, voorstellende een „Ouden Kikvorsch” met het daarbij passende liedje als volgt:

Van den ouden Kikvorsch,
Vrienden naar gij ziet,
Is dit zijne beeltenis,
Maar zelf is hij 't niet.

Hier schenkt men goede waar,
In glazen rein en klaar,
Men geeft er geen crediet,
Want dit baart vaak verdriet

— Wonderlijk kind! prevelde Frits en een huivering liep hem over de leden.

Vermoedde zij dan, welke snoode plannen hij koesterde?

Neen, dat was onmogelijk!

Hij schudde die gedachte van zich af en vroeg:

— Simon, als de markies uw hulp had gevraagd in het bestraffen zijner gemalin, die hij te goedertrouw voor schuldig hield, wat zoudt ge dan ge-daan hebben?

— Ik zou den plicht der gehoorzaamheid vervuld hebben, mijnheer de graaf!

Frits wandelde eenige oogenblikken op en neder en bleef plotseling voor den rentmeester staan.

— Luister Simon! Mijn broeder Gerard en ik wenschen dat kerkerhol te bezoeken, maar het openmaken van de toegemetselde deur is te zwaar voor onze krachten, Zoudt gij ons de-zen nacht willen helpen?

— Jawel, mijnheer de graaf, maar vergeet niet, dat de sleutel in den vü-er is geworpen.

(Wordt vervolgd.)